

ИЗИСКУЕМОСТ НА ДАНЪКА

I. ОБЩ ПРИНЦИП

НА ДАТАТА НА ВЪЗНИКВАНЕ НА ДАНЪЧНОТО СЪБИТИЕ:

- данъкът става изискуем за облагаемите доставки
- възниква основание за освобождаване от начисляване на данък за освободени доставки и доставките с място на изпълнение извън територията на страната

II. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ДАНЪКЪТ Е ИЗИСКУЕМ БЕЗ ДА Е ВЪЗНИКНАЛО ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

1. Когато преди да е възникнало данъчно събитие, се извърши **плащане** по доставката, данъкът става изискуем при получаване на плащането, с изключение на получено плащане във връзка с вътреобщностна доставка. В този случай данъкът става дължим, но само до размера на полученото плащане и се приема, че е включен в него. (чл. 25, ал. 7 от ЗДДС)

2. Когато **нерегистрирано по този закон лице** получи **авансово плащане** по облагаема доставка и фактически извърши тази доставка след датата на регистрацията си по този закон, смята се, че полученото авансово плащане съдържа данъка, който става изискуем на датата, на която става изискуем данъкът по доставката. Целта на тази разпоредба е да се премахне възможността лице, на което предстои регистрация по ЗДДС, да избегне начисляването на данъка по предстоящи след датата на регистрацията му доставки, като чрез авансово плащане на всичката или част от дължимата му от клиента сума "изтегли" датата на изискуемост на данъка преди датата на регистрацията си по ЗДДС.

3. Когато преди да е възникнало данъчно събитие, се извърши цялостно или частично авансово плащане по доставка и данъкът е изискуем от получателя по доставката, същият става изискуем при извършване на плащането (чл. 54, ал. 3 от ППЗДДС). Получателят по доставката следва да начисли данък върху размера на плащането по реда на чл. 53, ал. 1 от ППЗДДС. Тази разпоредба не се отнася до осъществено от данъчно задължено лице вътреобщностно придобиване доколкото за този случай е налице изрична разпоредба в ЗДДС (чл. 63, ал. 5 от ЗДДС).

Виж: становище с изх. № 91-00-1/05.01.2009 г. на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите относно данъчното третиране по ЗДДС на "задатък"

ИЗИСКУЕМОСТ НА ДАНЪКА

и други предварителни плащания по доставки и становище с изх. № 91-00-141/08.06.2012 г. на изпълнителния директор допълнение към становище с изх. № 91-00-1/05.01.2009 г.

4. При доставка с периодично или непрекъснато изпълнение, с изключение на доставките по чл. 6, ал. 2, всеки период, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка и данъчното събитие за нея възниква на датата, на която плащането е станало дължимо. При доставка на стока или услуга, за която е уговорено поетапно изпълнение, завършването на всеки етап се смята за отделна доставка и данъчното събитие за нея възниква на датата на изпълнението на съответния етап (чл. 25, ал. 4 от ЗДДС, изм. - ДВ, бр. 108 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г., изм. – ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

5. Когато за доставки с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от една година, за които не е налице дължимост за плащане за период, по-дълъг от една година, се счита, че данъчното събитие настъпва в края на всяка календарна година, като за календарната година на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките (чл. 25, ал. 5 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., доп. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

III. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ВЪЗНИКВАНЕТО НА ДАНЪЧНОТО СЪБИТИЕ НЕ СЪВПАДА С ИЗИСКУЕМОСТТА

1. Данъчното събитие при **вътреобщностна доставка** възниква на датата, на която би възникнало данъчно събитие при доставка на територията на страната, т.е.

- на датата, на която собствеността върху стоката е прехвърлена или на датата, на която стоката (с изключение на стоки, които са печатни произведения, музикални и филмови записи на електронен или технически носител) по чл. 6, ал. 2 от ЗДДС бъде фактически предоставена, или
- на датата на отделянето и предоставянето на стоката по чл. 6, ал. 3 от ЗДДС, или
- на по-ранната от датата от получаване на плащането или последния ден от тримесечието, следващо данъчния период, през който стоките са фактически предоставени при доставки по чл. 6, ал. 2, т. 4 от ЗДДС на стоки, които са печатни произведения, музикални и филмови записи на електронен или технически носител.

ИЗИСКУЕМОСТ НА ДАНЪКА

Изключение от горното правило са случаите на ВОД с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от един календарен месец, за които данъчното събитие настъпва в края на всеки календарен месец, като за календарния месец на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.

За вътреобщностните доставки **данъкът става изискуем на 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е възникнало данъчното събитие.** Ако доставчикът е издал фактура преди 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие, то в този случай данъкът става изискуем на датата на издаване на фактурата.

Правилото - данъкът да става изискуем на датата на издаване на фактурата, съответно документа, издаден при извършване на инцидентна вътреобщностна доставка на ново превозно средство от физическо лице (чл. 168, ал. 8 от ЗДДС), когато тази фактура е издадена преди 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие, **не се прилага**, когато фактурата е издадена във връзка с получено плащане по доставката преди датата на възникване на данъчното събитие. В този случай данъкът върху добавената стойност за авансовото плащане не става изискуем.

Следва да се има предвид, че макар ЗДДС да използва термините данъчно събитие и изискуемост на данъка за данъчния период на изискуемост на данъка, за доставчика не възниква реално задължение за данък по отношение на осъществените през периода вътреобщностни доставки, поради нулевата ставка, относима за този режим. Издадените данъчни документи във връзка с вътреобщностна доставка, включително за получено авансово плащане, се отразяват в дневника за продажбите за данъчния период, през който данъкът за доставката е станал изискуем.

2. Данъчното събитие при **вътреобщностно придобиване** възниква на датата, на която би възникнало данъчното събитие при доставка на територията на страната.

За вътреобщностните придобивания **данъкът става изискуем на 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е възникнало данъчното събитие.** Ако доставчикът е издал фактура преди 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие, то в този случай данъкът става изискуем на датата на издаване на фактурата, а когато няма задължение за издаване на фактура – на датата на издаване на документа, удостоверяващ придобиването на ново превозно средство, когато са издадени преди 15-ия ден на месеца,

ИЗИСКУЕМОСТ НА ДАНЪКА

следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие (чл. 63, ал. 4 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

Правилото - данъкът да става изискуем на датата на издаване на фактурата, когато тази фактура е издадена преди 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие, **не се прилага**, когато фактурата или документът, удостоверяващ придобиването на ново превозно средство, са издадени във връзка с направено плащане по доставката преди датата на възникване на данъчното събитие (чл. 63, ал. 5 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.). В този случай данъкът върху добавената стойност става изискуем на 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е възникнало данъчното събитие за вътреобщностното придобиване.

При ВОП с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от един календарен месец, данъчното събитие настъпва в края на всеки календарен месец, като за календарния месец на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.

3. Изискуемост при доставки на стоки или услуги, за които се прилага **специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност** (виж Фиш X.16)

Данъчното събитие на доставка на стоки или услуги, за които се прилага специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, възниква съгласно общите правила по този закон.

В тези случаи данъкът за доставката е изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане по доставката.

Когато е извършено частично авансово плащане за доставка, данъкът става изискуем на датата на извършеното плащане.

При прекратяване прилагането на специалния режим данък, за който изискуемостта не е настъпила (не е извършено частично или цялостно плащане по доставката), става изискуем на датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на режима.